

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

„Triumf SDS“.

Treba priznati, da je postala SDS
skromna. Pribeževičev shod v Ljubljani
naziva glavno njeno glasilo kot »Triumf
SDS.«

Navadno se sicer slave triumfi po ve-
liki in pomembni zmagi. Kakšno zmago
pa je doživela v nedeljo v Ljubljani
SDS? Nad kom pa je zmagala, da se
more govoriti o zmagi?

Vendar ne bo dejalo slavno glasilo
SDS, da so bili na nedeljskem shodu
nasprotniki SDS v večini in da so ti plo-
skali? Ali naj bo to zmaga, če ploska
pristaš, ki se ga cel teden prej opominja
na to delo? Ali naj bo zmaga v tem, da
so pristaši SDS obsipavali gospoda Pri-
beževiča s cvetjem in ga dvignili na ra-
mena? Takih zmag si lahko SDS prav
res dovoli vsak dan in prav nobena
stranka ji ne bo zavidna.

Ali pa misli dično glasilo SDS, da je
doživela SDS triumf zato, ker je povedal
g. Pribeževič tako nove, tako globoke
misli, da je zadiviljena vsa Slovenija?
Če je tega mnenja glasilo SDS, potem pa
je že celo »triumf« SDS prazen. Resnič-
no! Brez strahu bi se dala razpisati na-
grada za tistega, ki bi odkril le eno novo
misel, ki jo je povedal g. Pribeževič na
nedeljskem shodu.

Da je treba upravo decentralizirati, je
stara stvar, ki pa jo je menda g. Pribe-
ževič spoznal kot zadnji. Da se mora
redukcija vršiti na drug način kot sedaj,
je tudi stara resnica, ki bi jo mogel g.
Pribeževič pred leti s pridom uporabiti,
ne pa pristati na to, da se mora izvršiti
redukcija na ta način, da bo prišlo na
9 radikalnih 7 demokratičnih uradnikov.
In prav nič novega ni, da je preganjanje
uradništva napačno, novo je le to, če
pravi to šef stranke, ki se je s preganja-
njem uradništva proslavila. Obračajte
govor g. Pribeževiča kakorkoli, nove mi-
sli ne najdete v njem. Niti to ni novo,
da se tudi g. Pribeževič ni upal reči, da
bi bil proti cerkvi. Vse, kar smo že sto-
krat slišali po samostojno demokratičnih
listih, smo slišali v nedeljo še enkrat.
Če v popolnejši obliki, o tem ne bomo
razmislili, ker je irelevantno.

Da pa bi kdo doživel triumf, ker je
povedal stare resnice, tega še nismo sli-
šali in tak triumf je na vsak način iz-
najdba SDS in njenega zgovornega ča-
sopisja.

Triumf SDS! Vse prej, ko to je bil ne-
deljski shod g. Pribeževiča. Samo malo
je treba pogledati nazaj v preteklost in
primerjati to, kar so generali SDS govo-
rili nekoč in kar je govoril njih prvi voj-
skovodja v nedeljo! En narod je bil njih
geslo nekoč, v nedeljo pa je govoril g.
Pribeževič o Srbih, Hrvatih in Slovencih.
In kje je ostal v nedeljo veliki centralist,
ki je hotel vso Jugoslavijo obleči v eno
uniformo? Ni ga bilo, ker tudi SDS je
morala osvojiti glavna načela sporazum-
ne politike in zavreči svoje dosedanje
metode. Čuden triumf to, kadar trium-
fira misel nasprotnika.

Pa gospodje pravijo, da so triumfirali
zato, ker je pred njihovo politiko kapitu-
liral Radić. Tudi ta njihov triumf je brez
cene. Volitve so bile 8. februarja in tedaj
se je bil glavni boj. Toda Radić ta boj
ni niti najmanjše strl in vsa nasilja in vse
volilne sleparije niso preprečile zmage
Radića, ki je tudi v ječi doživel triumf
nad nasprotniki. Oni pomembni govor,
s katerim se je izvršila preorientacija
HSS, pa je padel šele 27. marca in zanj
ima SDS ravno toliko zaslug kot pa Peter
Smola, namreč prav nobenih. Kako ne-
pobitna resnica je to, se vidi iz tega, da
je ravno vsled 27. marca zletela SDS iz

Ostra kritika proračuna finančnega ministrstva.

Beograd, 20. januarja. Sinoči ob 6. zve-
čer je bila seja plenuma finančnega od-
bora in se je na njej razpravljalo o bu-
džetu ministrstva financ. Prvi je povzel
besedo zastopnik ministra financ mini-
ster za zgradbe Uzunović. Naglašal je,
da je budžet, kakor je razvidno iz pred-
loga, sestavljen tako, da vsota izdatkov
znaša manj kakor v prejšnjem letu. Iz-
datki so manjši za 40 milijonov dinar-
jev, četudi so se upoštevali stroški, ki
so bili sprejeti v proračun za solunsko
ceno.

Proračun sestoji v glavnem iz treh
skupin: 1. organizacija celokupne fi-
nančne uprave, 2. eksploatacija državnih
posestev in 3. uprava monopolov. Za
oceno izdatkov ministrstva financ niso
merodajni edino krediti izdatkov, ki jih
vsebujejo te številke, temveč tudi izdatki
uprave monopolov, ki je pridobitna
državna ustanova.

Pri tej priliki moram naglasiti, da
sem samo zastopnik ministra financ. Za-
to vas prosim, da se s temi kratkimi
izjavami izvolite zadovoljiti. Minister fi-
nanc dr. Stojadinović pride še v teku
proračunske debate sem in bo odgovar-
jal na vaše pripombe in na vašo kritiko
vladne finančne politike.

Vendar vam pri tej priliki lahko re-
čem, da se dela na izenačenju davkov
najintenzivneje in da se temu vprašanju
posveča vsa pozornost, ki jo po svoji va-
žnosti vprašanje tudi zasluži. To vpra-
šanje je predmet stalnega dela vlade, ki
je globoko prepričana, da bo ta načrt
predložen narodni skupščini še za časa
trajanja proračunske diskusije.

Za ministrom Uzunovićem govori ra-
dikal Milan Stepanović, ki predlaga
znatno redukcijo. Reducira se 1 gene-
ralni direktor, 1 pomočnik generalnega
direktorja, 9 pomočnikov direktorja, 7
načelnikov, 61 šefov oddelka, 31 inspek-
torjev, 9 podnačelnikov, 122 finančnih
preglednikov, 350 finančnih podpregled-
nikov, 21 revizorjev, 5 pripravnikov, 20
inženjerjev, 32 geometrov, 2 blagajnika,
35 knjigovodij, 87 nadzornikov, 19 sekre-
tarjev, 14 arhivarjev, 9 risarjev, 18 pri-
pravnikov, 306 finančnih pripravnikov
in 782 zvanikov in služiteljev. Vsega
skupaj bo reducirancev 2052.

Razen teh redukcij se predlagajo ma-
terijalni prihranki, ki znašajo 235.409.000
dinarjev brez prihrankov, ki izvirajo iz
redukcije osebja.

Dr. Kosta Kumanudi trdi, da budžet
ni sestavljen v znaku štednje. Dr. Stoj-
adinovićeva dolžnost bi bila, da ta pro-
račun brani, a on je odpotoval v Ame-
riko. Na svojem potu v Ameriko je imel
dr. Stojadinović nesrečen nastop v
Parizu. Odklonil je vsako diskusijo o
predvojnih dolgovih v Franciji, ki zna-
šajo 750 milijonov frankov. Preje pa je
mного obljubljal, preko vsega tega pa
je šel o priliki svojega bivanja v Parizu.
S svojo netaktnostjo in svojim nepri-

vlade proti svoji volji in kljub najbolj
ogorčenim protestom. Res, sijajen triumf,
ki je zagnal SDS v politično brezpo-
membnost.

In iz te se ne bo izkopala SDS, če pre-
vzema gesla in metode svojih nasprotni-
kov, ker niso pozabljena nje dejanja.
Zato pa tudi ni bil Pribeževičev govor
triumf za SDS, temveč za njene nasprot-
nike, ki so videli, da tudi g. Pribeževič
ravno isto trdi kot oni — če je namreč
v opoziciji in da je zato najboljše, če osta-
ne v opoziciji, ker se tako najtemeljitej-
še ozdravi od centralizma. To spoznanje
je namreč efekt Pribeževičevega govora.

mernim postopanjem je ozlovoljil fran-
coske finančne kroge, tako da vladni li-
sti to postopanje najstrožje obsojajo. V
proračunu so znatno povečani osebni iz-
datki napram budžetu 1922-23. Dr. Ku-
manudi kritizira, da so izpuščeni krediti
za monopolske gradnje, Zakon o izena-
čenju davkov še ni došel pred narodno
skupščino, četudi je bil že prvi načrt iz-
delan pred 3 in pol letu. Ako se upošte-
va, da sta za njegovo tehnično izvedbo
potrebni najmanj dve leti, potem je jas-
no, da do tega izenačenja davkov še ne
bo prišlo tako kmalu. Z obveznicami za
vojno odškodnino se dogajajo nenavadi-
ni skoki. Od 400 Din so padle na 200
dinarjev in sedaj naj se dvignejo na 300
dinarjev. S tem državnim papirjem se
vodi škandalozna spekulacija, v katero
je zapleteno mnogo službenih oseb.

Takozvani tihotapski fond v ministr-
stvu financ se večji del troši za osebno
reklamo in za gotove liste v inozemstvu,
ki veliko veljajo, a prihajajo malo med
občinstvo. Budžet ministrstva financ je
zrcalo celega proračuna ter je izdelan
nemarno.

Nato povzame besedo Uzunović, ki
daje pojasnila v vprašanju pariškega ti-
ska povdarjajoč, da je minister financ
šel na pot, da uredi naše dolgove na-
pram Ameriki.

Treba je storiti vse, da se netakt-
nost proti francoskemu narodu, če se je
res zagrešila, poravnava in da se naši
medsebojni posli tako končajo, kakor to
zahtevajo prijateljski odnosi med na-
mi in Francijo.

Dr. Slavko Šečerov kritizira proračun,
ker ni centraliziran. Osebni izdatki, se
še vedno zvišujejo. Tako je ustanovljeno
mesto drugega državnega podtajnika in
nekaj novih oddelkov.

Poslanec zahteva, da se proračun za
državno posestvo Belje priključi prora-
čunu kot aneksa, prav tako pa tudi pro-
račun posestva Topolovac.

V proračunu izdatkov je tudi kredit
šest in pol milijona dinarjev za brez-
plačne cigarete. Tega je treba črtati. Za-
hteva dalje, da se takoj predloži zakon
o izenačenju neposrednih davkov in tro-
šarine. Finančna uprava je slaba. Po
pregledih finančnega ministra je bilo v
prvih treh mesecih proračuna, v aprilu,
maju in juniju, izdano 400 milijonov več,
kakor bi se smelo, a finančni minister
izkazuje to kot presežek, čeprav je to
čisti primanjkljaj.

Seja je bila nato prekinjena. Nada-
ljevala se je ob 10. zvečer. Govorili so
Demetrović, Pušenjak, Vujić in dr. Ku-
lovac. Odgovarjal jim je minister Uzu-
nović. Proračun je bil končno z večino
glasov sprejet ter se je seja zaključila.
Naslednja seja je napovedana za danes
ob štirih popoldne. Na dnevnem redu je
proračun vojnega ministrstva.

KDO BO PREDSEDNIK RADIKALNE GA KLUBA.

Beograd, 20. januarja. Vprašanje pred-
sednika radikalnega kluba je še vedno
na dnevnem redu. Kakor znano, ima
predsednik Ljuba Živković skoro ves
radikalni klub proti sebi. Živkovića dr-
ži le še nekoliko ljudi iz najbližje oko-
lice Pašićeve, med katerimi je tudi Kr-
sta Miletić. Zato je Pašić že pri zadnji
rekonstrukciji skušal Živkovića spraviti
v vladu, kar mu pa ni uspelo. Da mu
ohrani ugled, je Ljuba Živkovića še ob-
držal na mestu predsednika radikalne-
ga kluba, čeprav proti volji velike ve-
čine radikalnih poslancev.

Otvoritev madjrskega pa- lamenta.

Budimpešta, 20. januarja. Na včerajš-
nji izredni seji madjarskega parlamenta
je bilo jako viharo. Ze zgodaj jutraj je
bila mobilizirana vsa policija in orožni-
štvo, ki je blokiralo poslopje parlamenta.
Seja se je začela ob 12. Seje se je udele-
žil tudi poslanec Gömbös, za katerega je
dokazano, da je sokrivec v falzifikator-
ski aferi. V parlamentu sta bili pred-
loženi dve interpelaciji. Pri tej priliki
je prišlo do velikih škandalov. Ko je
predsednik vlade začel govoriti, je opo-
zicija klicala: »Dajte ostavko! Vi ste fal-
zifikatorji! Vaši ministri falzificirajo tu-
je novčance! Vi se s silo držite na vla-
di!« Hrup je trajal 10 minut. Nato je
Bethlen le prišel do besede. V svojem
govoru je poudaril, da niti trenutka ne
dvomi, da nobena vlada, ki ne bi bila
čista v vprašnju odgovornosti, ne bi
mogla voditi preiskave. Zato on sam želi,
da pride celo vprašanje pred parlament.
Toda, dokler ne bodo odkrite vse zveze,
on ne bo govoril o podrobnostih. Izjavlja
pa, da pri vsej stvari niso bile udeležene
službene osebe. Pred parlament spada
samo vprašanje, ali je odgovorna tudi
vlada in koliko je odgovorna. Grof Beth-
len dalje izjavlja, da bo madjarska vla-
da z nezmanjšano energijo nadaljevala
preiskavo. Ne sme se zgoditi, da bi kdor-
koli hodil okoli z masko. Če eksistirajo
tajne sile, je treba tudi njim sneti masko.
Imamo moč, da proti vsakomur, ki ogro-
ža javni mir, postopamo z vso energijo.
Med svojim govorom je bil ministrski
predsednik prekinjen z vzkliki: Demi-
sionirajte! Na koncu je bilo vladi izgla-
sovano pooblastilo, ki naj izvede pre-
iskavo v falzifikatorski aferi.

SESTANEK MALE ANTANTE DNE 20. FEBRUARJA NA BLEDU.

Beograd, 20. januarja. Med Beogra-
dom, Bukarešto in Prago je domenjeno,
da se zunanji ministri Male antante se-
stanejo dne 20. februarja na Bledu.

ŠTEVILNE ARETACIJE KOMUNISTOV V BEOGRADU.

Beograd, 20. januarja. Politični odsek
beogradske policije še dalje v velikem
številu zapira komuniste. Včeraj so se
izvršile hišne preiskave v stanovanjih
vseh bolj znanih članov komunistične
stranke. O vsem tem pa policija ne iz-
daja nobenih poročil. Aretiranih je bilo
dosedaj preko 100 oseb. Policija postop-
pa jako energično. Kakor smo izvedeli
so bili dosedaj aretirani Marković, Ste-
panović, Miodrag Mancijlović, Nemanja
Lazarević, Dušan Djordjević in mnogi
drugi. Delavci trde, da so policijski or-
gani Kosto Novakovića, ki je bil tudi
aretiran, pretepali in mučili, tako da je bil
ves zelen in moder. Dalje pripovedujejo
ogorčeni delavci, da so aretirance tako
trdo vkovali, da so jim roke postale mo-
dre in so otekle.

STROSSMAJERJEVA PROSLAVA.

Beograd, 20. januarja. Kakor smo do-
znali s poučene strani, se lefos v vsej
državi proslavi Strossmajerjev dan. Po-
sebno slovesno se bo vršila proslava v
Zagrebu, kamor prideta skoro gotovo
tudi kralj in kraljica.

AHMED BEG ZOGU — KRALJ ALBA- NIJE.

Rim, 20. jan. Kakor javljajo listi, bo
22. t. m. proglašena v Albaniji monar-
hija. Za kralja bo izklican Ahmed beg
Zogu.

Pomemben korak naših Nemcev.

Politično in gospodarsko društvo Nemcev v Sloveniji je poslalo koroški deželni vladi spomenico, ki jo Slovenija ne sme prezreti. Zakaj naši Nemci so s svojim dopisom koroški deželni vladi dokazali svojo dobro voljo, da se uredi manjšinsko vprašanje ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi na Koroškem na način, ki odgovarja zahtevam moderne demokracije.

Zato korak naših Nemcev pozdravljamo in upamo, da bo privedel do sporazuma obeh narodov. Seveda pa je treba pri tej priliki poudariti, da bi bil korak naših Nemcev brez paska, če bi prezrla koroška deželna vlada apel političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji. Ravno tako pa je jasno, da bi padla na nas teška odgovornost, če ne bi sledili primeru koroške vlade.

Korak naših Nemcev mora naleteti na razumevanje i pri koroški deželni vladi i pri naši osrednji, ker šele potem bo mogel bistveno doprinesti k zblizanju nemškega in jugoslovenskega naroda ter k popolni likvidaciji sedanjih sporov. V interesu miru, v interesu demokracije je to samo želeli in zato upamo, da ne bo naša vlada tista, ki bi bila kriva, če bi ostal korak naših Nemcev brezuspšen.

Spomenica nemškega političnega društva.

Uvodoma se naglašja v spomenici, da je odbor Političnega društva Nemcev v Sloveniji na svoji seji z dne 16. decembra 1925 na predlog dr. Camilla Morocuttija soglasno sklenil, poslati koroški deželni vladi spomenico, v kateri se med drugim pravi:

Zahteve Nemcev v Sloveniji po enakopravnosti in šolskih pravicah so bile doslej dosledno odbite z motivacij, da koroški Slovenci tudi nimajo nobenih pravic.

Koroški deželni zbor je dne 10. novembra 1925 sklenil, da preiščeta pritožna in šolska komisija razmere slovenskih manjšin na Koroškem.

Zastopniki Nemcev v Sloveniji pozdravljajo ta sklep in prosijo koroško deželno vlado, da reši slovensko manjšinsko vprašanje na Koroškem v zmislu resolucije ženevskega manjšinskega kongresa in nacionalno-kulturne samouprave manjšin.

Ker hoče koroška deželna vlada urediti manjšinsko vprašanje koroških Slovencev in ker bi to imelo na sosedne nemške in druge manjšine velikanski vpliv, zato naslavlja

zastopniki Nemcev v Sloveniji na koroško deželno vlado sledečo prošnjo:

Dajte slovenski manjšini na Koroškem v zmislu ženevske resolucije neomejeno možnost nacionalno-kulturne samouprave in samoodločbe, dajte slovenski manjšini na Koroškem šolsko avtonomijo, popolno kulturno avtonomijo!

Zastopniki Nemcev v Sloveniji upajo, da bo koroška deželna vlada to storila in dala s tem primer pravične, demokratične, širokopotezne in narodnostno-plemenite manjšinske politike!

Našemu prosvetnemu ministrstvu

pa so poslali Nemci obenem s spomenico posebno spremno pismo, v katerem prosijo prosvetnega ministra, da prouči v Mariboru sprejeto spomenico Nemcev in reši vprašanje kulturne avtonomije nemške manjšine v Sloveniji.

V tem pismu poudarjajo poleg tega Nemci, da je denacionalizacija tudi najmanjših drobcev naroda danes nemogoča. Sistematična denacionalizacija more povzročiti samo irredentizem. Nemci v Sloveniji obsojajo irredentistične manjšinske politike in hočejo biti lojalni državljani, ki morejo kot enakopravni sodelovati na izgradnji države. To pa je nemogoče, če 70.000 Nemcev v Jugoslaviji nima niti ene samostojne nemške šole. Zato upajo, da njih apel ne bo preslišan.

Dvojna morala je vedno napačna in tudi v manjšinskem vprašanju. Če dobe koroški Slovenci svoje pravice, potem jih mi ne moremo in ne smemo odreči našim Nemcem. Ali pa smo vzrok, da izgube koroški Slovenci vse, kar bi jim koroška deželna vlada z ozirom na apel naših Nemcev dala. O tem ne more biti nobenega dvoma.

Ravno tako pa ne more biti nobenega dvoma, da z ozirom na mnogo težavnejši položaj naših Primorcev bi morali mi tudi sami od sebe dati zgled, kako treba manjšinsko vprašanje rešiti.

Naš ponos mora biti v tem, da bo prihodnji manjšinski kongres povedal vsej Evropi, da je Jugoslavija manjšinsko vprašanje rešila in sicer v soglasju z manjšinami.

V tem zmislu apeliramo na osrednjo vlado v Beogradu in pričakujemo, da reši manjšinsko vprašanje tako, kakor ga svobodoljubni narod mora rešiti.

A. P.

Delavske zbornice, njih narodnogospodarski in socialni pomen.

Življenje je večni boj med dvema načeloma: med individualnim in socialnim.

Prvi je našel svoj najekstremnejši izraz v gospodarskem liberalizmu, ki je proglasil za najvišje načelo gospodarske politike, da pusti proste roke vsakemu posamezniku, drugi v socializmu z zanikanjem proste uporabe zasebne lastnine.

Doba popolne gospodarske svobode je ustvarila mogočno kapitalistično produkcijo, ki je sicer prinesla bogato žetev posameznim slojem prebivalstva, na drugi strani pa se je pojavilo v vsej grozoti socialno vprašanje: kako zboljšati položaj ogromne mase najbednejše ljudske plasti, delavcev, ki je trpela in ginila v raznih podjetjih brez upanja na socialen napredek.

Zato je prišla novejša narodnogospodarska veda zahtevati, da država kot čuvarica socialne harmonije z zakoni vpliva na gospodarsko življenje in intervenira v tem boju v prilog ekonomsko šibkejšim.

Nastopila je doba socialne politike, katere bistvo je, da se družba zavzame za one sloje, ki so v gospodarskem boju trajno šibkejši in zve na pomoč državo, občino, sploh razne korporacije, da jim nudijo pomoč in zaščito pri izvrševanju raznih socialnih nalog.

Socialno-politična zakonodaja je skušala zaščititi delavski proletarijat s tem, da je omejila otroško in žensko delo, določila maksimalni delovni čas za odrasle, uvedla nedeljski počitek, varnostne odredbe v obratih in obvezno zavarovanje, zavarovala plačevanje mezd, zaščitila delovne pogodbe itd.

Princip gospodarske samouprave pa zahteva, da se obsežno polje stremiljev in želja, ki jih je uredila svobodna ureditev delovne pogodbe in tehnični razvoj industrijskih podjetij s svojimi novimi delovnimi pogoji, smoteno uredi in izvrši s sodelovanjem interesentov samih.

Zato so posamezne države ustanovile delovne zbornice, kot zakoniti predstavništva interesentov na delovnem razmerju, ki se stoje paritetno iz podjetnikov in delavcev, ali pa predstavljajo samo interese delavcev (delavske zbornice).

Paritetne zbornice (kamers van arbeid) obstoje na Nizozemskem (1897), dalje v Belgiji Conseils de l'industrie et du travail (1887) in v Franciji Conseils du travail (1900).

V Nemčiji in Nemški Avstriji najdemo po svetovni vojni delavske zbornice kot enostranske predstavništva delavcev, v Italiji in Švici pa so te zbornice zasebna društva in večinoma orodje političnih delavskih organizacij.

Ureditev delavskih zbornic v naši državi.

V naši državi je vprašanje delavskih zbornic urejeno z zakonom z dne 14. junija 1922. Po njem so delavske zbornice razredna predstavništva delavcev in nameščencev na ozemlju kraljevine SHS, katerih naloga je, ščititi njihove ekonomske, socialne in kulturne interese.

V bistvu je njihov delokrog trojen: 1. vrše proizvodnjo o obrtnih in gospodarskih razmerah v svojem okrožju;

2. oddajajo strokovna mnenja in pritožbe v zadevah, ki se tičejo delovnega razmerja, in

3. vrše razne upravne naloge v mejah zakonov.

Za delavca ali nameščence se smatra vsakdo, ki daje svojo telesno ali duševno delovno moč v službo tretjim osebam bodisi za nagrado bodisi zaradi lastnega izučevanja, kolikor ni ta služba javnopravnega značaja.

Delavske zbornice so pravne osebe in samostalna upravna telesa, ki stoje izključno pod nadzorstvom ministra za socialno politiko. Sestojijo iz 30 do 60 članov in istotoliko namestnikov, ki jih volijo delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so zavezani za varovanje zoper bolezen in nezgode in so dovršili 18. leto starosti. Glasovanje je tajno in se vrši z listki po proporcionalnem sistemu.

Izvoljeni morejo biti samo oni, ki imajo aktivno volilno pravico, so državljani SHS, uživajo vse državljanske pravice, so dovršili najmanj 25. leto starosti ter so nastanjeni stalno in neprenehoma najmanj leto dni v območju dotične zbornice. Svojo dolžnost opravljajo brezplačno, samo za izgubljene mezde jim more skupščina nuditi odškodnino, ko opravljajo dolžnost v zbornicah.

Organa delavske zbornice sta:

1. skupščina (plenum);
2. upravni odbor.

Prva je sklepajoči organ v vseh delavskih vprašanjih, drugi njihov izvršilni organ in sicer morajo biti njegovi člani iz krajev, kjer so sedeži zbornic.

Podrobne odredbe o vodstvu zbornic se predpišejo s statuti, za notranje poslovanje skupščine veljajo posebni poslovniki.

Sredstva za svoje vzdrževanje nabavljajo zbornice iz doklad na osebe, ki so zavezane zavarovanju zoper bolezen in nezgode, na osnovi skupščinskih sklepov in odobritve ministra za socialno politiko.

Ta doklada ne sme presegati 0,5% zaslужka (mezd), ki služi za osnovo odmeri vplačil za zavarovanje zoper bolezen.

Ministrstvo za socialno politiko pa sme po izkazani potrebi in kolikor bi to spoznalo za primerno, odrediti zbornicam izvestno letno subvencijo, da jim omogoča čim uspešnejše opravljanje njihovih poslov.

Orisali smo v kratkem razvoj in ustroj delavskih zbornic, sedaj pa še posvetimo svojo pozornost njihovu narodnogospodarskemu in socialnemu pomenu. Narodni gospodarstveni stremi za tem, da prodré v vse nijanse medsebojnega vplivanja činiteljev, ki se udeležujejo v narodnem gospodarstvu. Kar odpade pri tem na privatni interes, je zanj manjše važnosti. Slednji stremi predvsem, da doseže največji profit, cilj narodnogospodarskega mišljenja pa je produkcija, stvarni donos. Proizvajanje pa je nemogoče brez dela. Delovna moč je torej najvažnejša postavka vsakega narodnega gospodarstva in pomembna naloga socialne politike je, da jo ohranja in razvija v korist in prospeh vsega gospodarstva.

Država, motrena s socialnega stališča, mora ustvarjati družabno blagostanje; v svrhu tega pa je potrebno, da z zakoni uredi razna ekonomska, kulturna in socialna vprašanja. To je intervencija države v širšem pomenu besede, v ožjem pa je reguliranje odnosa med ekonomsko močnimi in slabimi.

Intervencija demokratične države pa je usmerjena i na to, da usposobi ljudstvo za lastno iniciativo.

Na polju delavske zakonodaje je zato ustala delavske zbornice, kjer naj pride glas delavske plasti do veljave v vseh njenih življenjskih vprašanjih.

Središče vsega delavskega vprašanja pa tvori delovno razmerje in položaj delavcev vsled tega. Delovni pogoji, delovni red, način njihove izvedbe, vsebina in izvršitev zakonskih določil za zaščito delavcev, brezposelnost, humanitarne naprave so težavna vprašanja, ki naj pri njihovi ureditvi sodelujejo i delavci po svojih delavskih zastopnikih v delavski zbornici.

Poudariti pa je treba, da je delovno razmerje dvostransko, ki ga je mogoče zadovoljivo rešiti samo, če stvorijo delavci in podjetniki kompromis. Vsled vsake spremembe delovnega razmerja so namreč podjetniki neposredno prizadeti.

Raditga najdemo v nekaterih državah, kakor smo že omenili, delovne zbornice, ki se stoje paritetno iz delavcev in podjetnikov, pri nas pa bo potrebno vzajemno sodelovanje s trgovskimi in obrtnimi zbornicami.

V socialnem oziru ustvarjajo delavske zbornice ožjo sklenitev delavskih interesov ter dvigajo stanovsko zavest, združeno z upanjem na zboljšanje socialnega položaja.

Njihov vzvišen smoter je, da dvignejo delavstvo gmotno, zdravstveno in etično in mu priborijo primerno mesto v socialnem organizmu.

Tako postane delavec deležen modernih kulturnih pridobitev in vzbuja se mu čut solidarnosti v nacionalnih in kulturnih vprašanjih. Antagonizem med posameznimi sloji se manjša, ko se prične delavec zavedati svojega važnega poslanstva v narodnem gospodarstvu, da pospeševanje produkcije ni samo stvar kapitalistov, temveč tudi važen interes delavcev.

V dosegu teh lepih ciljev pa je h koncu treba svariti pred enim: Delavska zbornica ne sme postati orodje politične špekulacije!

V dobi parlamentarizma, in sicer že precej skranhanega, katerega senčna stran je, da se važna ekonomska, kulturna in socialna vprašanja obravnavajo več ali manj s političnega stališča, so nujno potrebne stanovske tvorbe, v kojih naj pride izključno strokovni moment do veljave. Ustava sama predvideva v čl. 44. za izdelavo socialnega in pridobitnega zakonodajstva pridobitni svet, ki pa še žalibog do danes ni oživilorjen.

Ako se bo v zbornici razpasla »politika«, je zapisana smrti.

To pa se ne sme zgoditi, saj vemo vsi, da je danes, ko nima delavstvo v parlamentu nikakega zastopstva, zbornica edina predstaviteljica njegovih stremiljev, ki jih naj skuša objektivno zadovoljiti.

Zato je iskreno želeli, da vodijo njeno uso do možje z odkritim socialnim čutom in širokim obzorjem, ki more premostiti fini mehanizem gospodarskega in socialnega življenja, in ki ne bodo toliko govorili o harmoniji in v gospodarskem miru, ko urejali dejstva tako, da bo iz njih vzkli socialna blaginja.

Izjava.

Na osebné ljubeznivosti, ki me je ž njimi častil pretekli teden ljubljanski dnevnik »Jutro«, podajam sledeče stvarno pojasnilo:

Najprej ugotavljam, da pri ustanovnem obnem zboru abstinencnega društva »Trenost« dne 10. t. m. nisem govoril samo o sokolstvu, ampak tudi o orlovstvu in delavskih teledavnih organizacijah.

Izrečno sem naglašal, da načelno kot teledavni organizaciji ne nasprotujem nobeni, toda dejanske razmere, kakor so se razvile pri nas in jih posnemam tudi iz uradnih spisov, kažejo, da zlasti sedanjí sokolsko-orlovski preprič po šolah ne more vplivati dobro na vzgojo mladine, ker se na obeh straneh dostikrat gojita nestropnost in sovraštvo, dasi potrebujemo miru in ne draženja. Stojem na svobodoljubnem stališču, bi pač prepuščal staršem odločitev, da pošiljajo svoje otroke poleg šolske teledavbe ali k sokolski ali orlovski ali delavski teledavbi, a bilo bi prav, ako bi prosvetna uprava ne dajala nobeni teledavni organizaciji nobenih privilegijev.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1926.

Dr. Drag. Lončar.

Politične vesti.

Volitve v delavsko zbornico. Množe se poročila, da se volilni boj vrši na način, ki je vreden najstrožje obsodbe. Tako piše »Slovenec« o »skrivnostni noči na okrožnem uradu v Ljubljani«. Zastopniki samostojno-demokratske liste zopet pišejo, da so si socialni demokrati »Delavske politike« na nedopusten način priskrbeli volilne imenike. »Delavska politika« zopet piše, da jemljejo glasovnice pristajši samostojne demokratske liste. Vsi ti očitki dokazujejo, da je volilni red vzorno slab in da se vrši volilni boj na način, ki ga vlada ne sme trpeti. Zahteva vsega delavstva je, da se volitve v delavsko zbornico vrše pošteno in če tega nekateri nehoče razumeti, naj naredi red vlada. Absolutno pa se mora nehati vsako izrabljanje volilnega aparata v strankarske namene in da se to zgodi, je odgovorna vlada. Zato upamo, da bodo pritožbe o nerednostih nehale. Delavcem pa svetujemo, da se ne da tistim, ki hočejo z nepotrebnim bojem priti v delavsko zbornico, niti enega glasu, ker ti ljudje res niso vredni zaupanja delavstva.

Kritika brez vrednosti. »Slovenski Narod« piše, kako silno slabo se gospodari v ministrstvu za šume in rude. Toda še bolj je res, da se ni preje, ko je bil dr. Žerjav minister za šume in rude, nič boljše gospodarilo. Tedaj pa je »Slovenski Narod« lepo molčal. Iz tega se vidi, da kritikuje »Slovenski Narod« le iz osebnih in strankarskih motivov. Taka kritika pa je od muh!

No, sedaj pa je odločeno! Starina iz Knaflcove ulice piše: »Naj bo tako ali tako,

je jasno, da nosi tak organizem (namreč sedanja vlada) v sebi kal smrti in da so današnjemu režimu dnevi že štetí.« — »Slovenski Narod« šteje te dneve že pol leta in enkrat jih bo gotovo došel, če ne bo pri tem — zaspal. Kar tudi ni izključeno.

Pribečičeve metode se je oprijela »Delavska politika«. Kar je večeraj obsojala, to danes hvali. Včeraj se je norčevala iz stremiljenja Slovenije po zvezi z morjem, danes pa pravi, da se ni norčevala. Naslikano vagonsko podjetje smo si torej izmislili mi. Socializem se v »Delavski politiki« v resnici vedno lepše uveljavlja!

Socializem v praksi. Kdor prav ne razume socializma gotovih gospodov, naj prečita zadovoljno poročilo »Delavske politike« o konkurzu Bernotove »Sloge«. Delavska solidarnost ima v nekaterih socialističnih gospodih v resnici sijajno oporo, ni čuda, če delavci tak praktičen socializem odklanjajo.

Sarajevska Orjuna za dr. Leontića. Glavni zbor Orjuna za Bosno in Hercegovino je imel v Sarajevu sejo, s katere je bila poslana dr. Leontiću sledeča brzojavka: S svoje glavne letne skupščine pošilja zavedna in disciplinirana sarajevska Orjuna enodušno iskren pozdrav svojemu vrhovnemu voditelju z željo, da tudi v bodoče dela z vsemi silami za zmago velikih ciljev Orjuna. Živela Orjuna! — V Sarajevu je doživel torej g. Pribečič nov »triumf«. Še več sličnih!

Joco Jovanović o naših odnosih z Bolgarsko. Poslanec zemljoradniške stranke in bivši poslanik v Londonu, g. Jovan Jovanović je podal dopisniku »Novosti« zanimivo izjavo o odnosih Jugoslavije do Bolgarske. Sedanja odnosa se morajo zboljšati. To pa je mogoče le, če se nadaljuje politika, ki jo je začel Stamboljski z nižjim sporazumom. Bolgarska mora kreniti na pravo pot, ki je za njo samo proti Drinopolju in Dedeağacu. Bolgarski narod je marljiv, štedljiv in ekspanziven in zato mora dobiti izhod k Črnemu, Marmarskemu in Egejskemu morju. V tem stremiljenju bo Bolgare podpirala vsaka jugoslovenska vlada in le po tej preorientaciji Bolgarske je mogoče zblizanje z Jugoslavijo. — Tudi demokratski poslanec Agatonović je podal slično izjavo in naglasil, da je vsako zblizanje nemogoče, dokler vlada na Bolgarskem makedonski emigranti.

Luthru se ni posrečila sestava vlade. V zadnjem hipu so se ponesrečila prizadevanja dr. Luthra za sestavo vlade sredine. Nemška ljudska stranka je namreč nastopila proti temu, da bi bil demokrat dr. Koch notranji minister. Demokrati pa upravičeno niso hoteli pustiti pasti dr. Kocha, ki velja kot eden najbolj sposobnih državnikov Nemčije in ki je absolutno zvest pristaja republikanske misli. Vsled odločnega stališča demokratov so se pogajanja razbila in dr. Luther je vrnil Hindenburgu mandat za sestavo vlade. Ker ni nobenega upanja, da se po sedanjem neuspehu sestavi parlamentarna vlada, je predlagal dr. Luther Hindenburgu, da se sestavi uradniška vlada. Socialni demokrati pa tej nameri ugovarjajo in izjavljajo, da so volitve edin izhod iz sedanjega položaja. — Verjetno je, da bi pri volitvah republikanske stranke zelo napredovale, ker so se nemški knezi s svojimi nezaslišanimi odškodninskimi zahtevami zelo kompromitirali.

Amendola odobrava fašizem. Fašistovski listi objavljajo pismo socialističnega pravaka Amendole, ki v pismu na prijatelja predlaga povrnitev aventinske opozicije v parlament in sodelovanje s fašizmom, ki da edino odgovarja italijanskim potrebam. — Amendola pisma še ni demantiral.

Senzacionalna odkritja o načrtih madžarskih falzifikatorjev objavlja »Morgene«. Po pariških vesteh je dognano, da so hoteli madžarski fašisti izvesti s ponarejenimi bankovci državni prevrat. Ta bi se izvršil, ko bi bila četrtina ponarejenih bankovcev zamenjana za prave. Tedaj bi fašistovske organizacije pod vodstvom Gömbösa zasedle vse vojašnice in proklamirale Albrehta za madžarskega kralja. Horthy bi postal njegov palatin, Windischgrätz pa predsednik vlade. Glavni udeleženci ponarejevalne atere pa bi bili nagrajeni z raznimi ministri. Tako bi postal Gömbös vojni minister, Eckhardt minister za zunanje zadeve, Ulain justični, Barosz finančni, Zadravetz pa prosvetni. — Ni mogoče tačiti, da bi bila ta družba vredna Horthyjeve Madžarske.

VOLITVE V DELAVSKO ZBORNICO.

IZ STRANKARKEGA ŽIVLJENJA.

Narodnim radikalom v mariborski oblasti!

Mestni odbor narodno-radikalne stranke je zaključil na seji dne 16. januarja 1926, da se priporoča pristajam in prijateljstvo narodno-radikalne stranke, da glasujejo pri volitvah v Delavsko zbornico za listo »Slov. kmečko-delavskega ljudstva«, katere nosilec je

Milutin Debelak, inženir v Ljubljani.

Predsedstvo oblasnega odbora NRS v Mariboru se s tem zaključkom strinja in poziva krajevne in srezke organizacije, da razvijejo sklepno primerno agitacijo, glasujejo za to listo ter odposiljejo glasovnico na »Tajništvo Zveze slovenskega kmečkega ljudstva, Maribor, Narodni dom.«

Maribor, dne 18. januarja 1926.

Predsedstvo oblasnega odbora NRS v Mariboru.

IZJAVA.

Z ozirom na notico »Kitajci na tejskem magistratu«, priobčeno v »Narodnem dnevniku« z dne 12. IX. 1925, št. 185, so se čutili žaljene g. dr. Juro Hrašovec, župan in odvetnik v Celju, g. Ivo Subić, magistratni svetnik in predstojnik magistrata v Celju ter Mestni magistrat v Celju kot tak. S to notico pa nisem imel absolutno nikakega namena koga na njegovi časti žaliti ali očitati nezakonito postopanje, temveč sem hotel le kritikovati prepoved nameravane reklame, katero prepoved sem jaz smatral za neumestno.

Rudolf Stermecki, trgovec, Celje.

lizi in vzgoji. Predavatelj je v kratkem, a svojem predavanju par lepih primerov, med njimi zanimiv slučaj štirinajstletne deklice, ki je občutila podzvestno nagnenje do svojega učitelja, temu svojemu čustvu dala dokaj čuden izraz in ki jo je potem pametna učiteljeva beseda izlečila, tako, da ni bilo močeno njeno duševno ravnotežje in ne njen napredek v šoli.

Po predavanju se je vnela zanimiva diskusija, ki so se je mnogi udeležili in navedli dokaj primerov take otroške zakrenjenosti. Zlasti so bili zanimivi primeri, ki so jih povedali navzoči učitelji iz svoje prakse.

Predavanja se je udeležilo lepo število kakih 50 oseb večinoma iz pedagoških poklicev ter akademikov. Opaziti pa je tudi, da se predavanju uk. soc. ped. krožka ne udeležujejo naši učiteljski in učiteljske, dasi je ravno zanje najbolj važna informiranost v raznih psiholoških problemih. Vodstvo krožka bi moralo zainteresirati učiteljski nastojatelj zato in vse morebitne ovire odstraniti.

Prihodnja prireditelj soc. ped. krožka bo predavanje dr. Bartola: »Tolmačenje sanj na podlagi Freudove teorije.« Čas in kraj še objavimo.

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza, dne 19. januarja 1926.

Blago: Prodan 1 vag. remeljev feo meja 547, 1 vag. desk 490. Ponudbe in povpraševanje srednje. Prodan 1 vag. stare koruze

ico naklad. postaja 165, 1 vag. nove feo. Špilje 175 Din. Pšenica 312.50, oves feo Postojna 220 ječmen par. Ljublj. 235, ajda 256, rž feo Bačka 212, proso 200—225, otrobi srednji 145 Din.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 77, 78.50; Celjska pos. d. d. 200, 204; Ljubljanska kreditna banka 210; Merkantilna banka 190, 102; Prva hrvatska štedionica 950; Kreditni zavod 175, 185; Slavenska banka 10; Strojne tovarne in livarne 125, 125; Združene papirnice 110; Stavbena družba d. d. Ljubljana 100, 110; Sešir d. d. 115, 115; 4% kom. zad. drž. banke 20, 22; 4% zast. l. kr. drž. banke 20, 22.

BORZE.

— Zagreb, 19. jan. Devize: Newyork ček 56.148—56.748, London izpl. 273.66—175.66, ček 273.66—275.66, Pariz 211.6—215.6, Praga 166.66—168.66, Curih 1088—1096, Milan izpl. 226.76—229.16, Berlin 1339.55—1349.55, Dunaj 789.8—799.8, Budimpešta 0.079—0.08.

— Curih, 19. jan. Beograd 9.17, Newyork 517.625, London 25.1625, Praga 15.325, Pariz 19.51, Milan 20.90, Bukarešta 2.31, Dunaj 72.8875, Sofija 2.35, Berlin 123.25, Budimpešta 0.007255.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe za dobavo 1500 kg bencina, do 5. februarja t. l. pa za dobavo raznega furnirja. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odloženju te direkcije.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v

Ljubljani sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe za dobavo 51 komadov stoječih obošalnikov; do 26. januarja t. l. za dobavo mehkega lesa; do 3. februarja t. l. za dobavo sanitetnega materiala in inventarja. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odloženju te direkcije. — Komanda pomorskega arsenala v Tivatu sprejema do 8. februarja t. l. ponudbe za dobavo 280 plavil in 280 belih platnenih čepic. — Dne 11. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave smrekovih desk in gred, glede dobave borovih desk; dne 13. februarja t. l. pa glede dobave zelenega in rdečega pliša. — Dne 15. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (drenovi držaji, sirkove in brezove metle, morska trava, kit, ščetke in krtače itd.). Dne 16. februarja t. l. pa glede dobave raznih kemikalij (mavec, grafit, katran, šelak, boraks, denaturiran spiri, žveplena in solna kislina, soda, galica itd.). Dne 16. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 500 komadov spiralnih vzmeti. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

(183)

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Ne čakajo odgovora, tudi klicati bi jim ne bilo treba, zakaj vsled vedepada morajo govoriti prav v uho onemu, ki mu hočejo kaj povedati.

Prižgo svoje svetiljke; njih svit sicer ne razsvetli cele jame, a jo vsaj lahko preiščejo... tóda avtomobila ni nikjer, tudi pri vhodnem predoru ne, ki ga radi dnevne svetlobe popolnoma pregledajo.

»Napravila sta kratek izlet,« reče Leonor, da poda vsaj eno opravičilo za izginuli avto. Toda njen zamolkel glas razodeva, da se boji vse kaj drugega.

»Kar tako sama? Potem bi že preje menil, da so ju napadle človeške pošasti in da sta zbežala.«

»Zbežala? Treba jima je le, da dvigneta oklopne plošče! Če nista storila tega, potem je bilo tudi vse drugo prepazno.«

»Seveda. Ta vzrok odstranitve je prav tako izključen, kot oni.«

Nenadoma zakriči Adam.

V svetiljkinem svitu je zagledal tik ob steni na tleh človeško postavo in en pogled na obleko mu zadostuje, da spozna, kdo je.

»Tom! Tu leži Tom!«

Da, Tom je, ves oblit s krvjo in z zdrobljeno črepinjo.

Kako se prestrašijo in zgroze, ni mogoče popisati.

»Torej so človeške pošasti vendar vdrle tu sem in napadle avto!« zakliče Leonor potem, ko je že izrazila svojo neomejeno žalost.

Georg pa je že natančneje preiskal mrtveca.

»Glava je presekana z ostrim instrumentom, najbrže s sekiro, tedaj pač ni mogoče... in on živi, še živi!«

Namišljeni mrtvec je odprl oči in stoka. Georg sploh ni mislil, da je že mrtev, ali pa je pravkar izdihnil, zakaj njegovo telo je še gorko. Le, ker je bila črepinja zdrobljena in ker je pogled nanj strašen, so menili izprva, da je že mrtev.

»Tom, Tom, kdo ti je to storil?! Mi smo, tvoji prijatelji. Ali nas spoznaš?«

Odgovor je le hrcpenje. Hitro se mu bliža konec. Pravkar se je moralo zgoditi, tudi kri je še gorka.

Umirajoči bi rad govoril, slednjič ga vendar razumejo.

»On ni kriv — on ni kriv,« hrope težko.

»Kdo — kdo ni kriv?«

»Charly — Charly...«

»Charly ti je to storil?!«

»Da — da — a on ni kriv — mrzlica — bil je kot zncrel — hotel je — v mrzlo vodo — in on — vendar ni smel — hotel — sem ga držati — in on — je

divjal — in tedaj — me je — udaril — s sekiro — a on — ni kriv — bila je le — mrzlica — on ni kriv...«

Še en vzdih in njegova duša zapusti zemeljsko ječo, da se v božjem spoznanju pripravi za novo življenje.

Bil je le delavec, ki je tu izdihnil. Njegovo znanje je bilo le omejeno — svojo dušo pa je za bivanja na zemlji izpopolnil do najvišje stopnje, ki jo pač zamore doseči človek — ki se razlikuje od živali.

Ne nase, mislil je le na svojega morilca, njegovo dejanje je opravičeval še v zadnjem trenutku.

Ostalih trem je sedaj vse jasno. Bolnik je izgubil zavest in je v deliriju umoril svojega prijatelja, ki ga je hotel zadržati, da ne napravi kake budalosti. Potem se je odpeljal v avtomobilu — ne morda, ker se je bal kazni, temveč, ker je delal vse brezzvestno.

Zdaj šele se zgrudi Leonor ob mrtvem slugi, joka, kot ob smrtni postelji svojega očeta in Adam joka z njo.

Georgov klic jo vzdrami, da poskoči kvišku.

»Tamle se pelje!!!«

V tem trenutku se šele zavedo, kaj pomeni, da se je bolnik, norec, odpeljal z avtomobilom!

Tudi Leonor vidi še avtomobil, ki se pelje v veliki razdalji mimo. Skozi hodnik dolgega predora ga vidi jo prav dobro.

(Dalje prih.)

VINOCET.

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Slovenska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI.

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 1. 50 par.

Absolventinja

trgovske šole išče mesta kot praktikantinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikantinja«.

Kontoristinja

mnogo vseh pisarniških del išče službo. Gre tudi na deželo ter nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Natančnac«.

Med, trčani

najfinejši v posodah po 50 kg razpošiljam proti povzetju 725 Din, pri nakazilu denarja vnaprej za 700 Din franco kolodvor Borovo. Franjo Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

Kupi se

dobro ohranjen otroški voziček. Ponudbe na upravo pod »Voziček«.

Najfinejša!

KOŽUHOVINA

Stanislav Maté, Ljubljana

Prodajalna: Sodna ulica 5.

Tovarna: Kamniška ulica 20.

se priporoča za razna krznarska dela.

Vsa v zalogi nahajajoča se kožuhošina po znatno znižanih cenah, posebno jopice iz krlovine, sielalek-trik i. t. d. — Prevzamem tudi vse vrste kože za strojenje in barvanje.

Blagajna (Wertheim)

dobro ohranjena št. 3 ali 4 se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod: »Kmetiska hranilnica«.

PREMOG - ČEBIN

Welfova ulica 1/H. — Telefon 56.

Mesečno sobo

išče mlad gospod Dalmatincev, za takoj. Eventualno tudi s hrano in drugo oskrbo. Ponudbe na upravo »Narodnega dnevnika« pod značko »Solidenc«.

Mlad železniški uradnik

želi lastnega ognjišča. Išče srečano družico. Gospodične do 20 let naj se javijo pisмено na upravo lista pod »Sreča«.

Ne kupite prej nobenega šivalnega stroja, dokler ne ogledate in preizkusite

JOSIP PETELINC-a

strojev znamke

Gritzner, Adler, Phöniks

ter najboljšo švicarsko pletilno stroje »DUBIED«, nadomestne dele, čolničke, igle za vse sisteme, pneumatiko, dele za kolesa, olje i. t. d.

Večletna garancija!

Delavnica na razpolago!

Na malo!

Na veliko!

Ljubljana!

Določite drugi dan. — »Hiacinta«. Na določen sestanek nemogoče priti.

Dijak

sprejme inštrukcije. — Ponudbe na upravo lista pod: »Inštrukcija«.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. KOD. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lasina knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552